

MERKKIPÄIVIÄ

— Tämän vuoden Iljanpäivänä viettivät kultahäitään Iivana ja Aleksandra Karhu Orismalassa. Iivana on syntynyt Vienan Suijussa 24. 6. 1885 ja kasvanut kuulussa runokylässä, Vuokkiniemen Latvajärvellä, Vienan runokuningaan Miihkali Perttusen naapurina. Iivanan isä oli syvänmerenkalastaja ja kuoli Iivanan ollessa hyvin nuori. Tällöin hänen piti lähteä ensimmäiseen ansiotyöhön tukinuittoon Kuusamon Paussin kylään. Iivana solmi avioliiton Iivana Lipposen tyttären Aleksandran kanssa v. 1912. Tämän jälkeen hän oli kahden otteeseen rakentamassa Muurmanin rataa. Sitten lähti ensimmäiseen maailmansotaan. Näin tuli käytyä Riianlahdella, Dvinskissa ja Minskissä.

Kultahäpäivänään vanhukset muistelivat eläneensä sekä hyviä että pahoja päiviä. Karjalan viimeisinä hallavuosina oli lisäleipä otettava männyn kyljestä.

11. 8. 1962 Aleksandra täytti 70 vuotta. Hän on 12 lapsen äiti.

Haastattelunsa lopuksi Iivana sanelee Miihkali Perttusen runon:

*Istunpa tässä illan kaiken
karjalaisen skammin peässä,
eikä syötetty, eikä juotettu,
eikä toitsi toivotettu ...*

Vielä hän lisää: Miihkali aina kisko päretä ja muokkasi lammasnahkoja vällyiksi ja muuksi hyväksi. Muokkaustyössään hän käytti kahta rautaa, yksi oli terävä, toinen vinttilänmallinen. Aina hän hyräili runojaan.

— 95 vuotta täytti 5. 12. 62 Nikolai Hilonen Polvijärven Kostanlahdessa. Hän on syntynyt Suojärvellä. Esittelimme hänet karhunkaatajana lehtemme numerossa 7—8/62. Hän asuu poikansa perheessä 88-vuotiaan Agafia vaimonsa kanssa. Hän on harras ortodoksi. Kotialttari on ahkerassa käytössä. Myös kirkkomatkat kuuluvat vielä ohjelmaan.

— 90 vuotta täytti 25. 12. 62. Tatjana Salonen (Malijeff) Lapualla. Hän on kotoisin Suistamolta.

— 65 vuotta täytti 13. 8. 62 Vera Hokkainen o.s. Mensakoff Ruotsin Boråsissa. Hän on syntynyt Suojärvellä, Kaipaan kylän Menso-senniemellä.

— Karjalan Sivistyseuran perustajajäsen ja sen ensimmäinen sihteeri, lehtemme entinen nimimerkki P—a, kauppias Pekka Pankkonen täyttää 80 vuotta Petäjavedellä 13. 1. 1963. Hän on syntynyt Uhtualla.

— 80 vuotta täytti Palagea Siilin (Kirjavainen) 3. 11. 62 Lapualla. Hän on kotoisin Suistamolta.

— 78 vuotta täytti 6. 11. 62 Matroona Kainulainen o.s. Prähky. Hän on syntynyt Suojärven pitäjän Annantehtaan Karatsalmen kylässä. Solmittuaan avioliiton Aleksanteri Kainulaisen kanssa hän joutui kiertämään Karjalaa ja Suomea vain jokapäiväinen leipä mielessä. Ensin he muuttivat Petroskoihin, sitten Salmiin, sieltä Kotkasniemeen ja v. 1911 vihdoin Helsinkiin, josta tästä lähtien tuli oma ja viiden lapsen kotipaikka. Karjalaa ei kuitenkaan unohdettu. Tässä mielessä Matroona oli perustamassa Helsingin ortod. seurakunnan suomalaista ompelukerhoa jo niin aikaisessa vaiheessa kuin 1920-luvulla, jolloin Helsingissä oli vain harvoja suomalaisia ortodokseja. Muista perustajajäsenistä hän muistelee rouva Valasmon ja Lehmuston sekä neiti Kärkkäisen. Tehtiin ahkerasti työtä apuutarvitsevien auttamiseksi. Ortodoksisen kirkon asiaa ajettiin muutenkin tarmolla ja vakavuudella. Hän on herättänyt monia nuoria pysymään lujana uskossa ja karjalaisuudessa. Nyt hän valittaa voimiansa vähyyttä, mutta mainitsee, että 70 ikävuoteen asti hän oli tällä työkentällä mukana aktiivisesti. Hän toivoo, että nuoremmat nyt täyttävät hänen paikkansa.

— 70 vuotta täytti 17. 11. kansakoulunopettaja Toivo Johannes Heikkinen Saviolla. Hän on syntynyt Inkerissä, käynyt Kolppanan opettajaseminaarin 1908—12, kauppaopiston Pietarissa ja antanut opetusnäytteet Kajaanin seminaarissa 1928.

— Lokakuun 29 päivänä täytti 60 vuotta opettaja Mikko Kontu Kontiolahden Kulhossa Sukunimekseen hän on valinnut rakastamansa aunukselaisen kotikylän nimen. Hän on suorittanut pitkän päivätyön nuorison kasvattajana ja ortodoksisen uskonnon vaalijana. Nykyisin hän on mm. Joensuun ort. seurakunnan valtuuston varapuheenjohtaja ja ortodoksisen mieskuoron innokas jäsen. Kuoron vieraillessa konsertoimassa Helsingissä 25. 11. 62 hänet nähtiin laulavan vakaasti ja hartaana.

— 60 vuotta täytti Senja Rotonen 12. 12. 62 Ruotsin Surahammarissa.

Kustaa Vilkuna

26. 10. 62 täytti 60 vuotta Suomen Akatemian jäsen professori Kustaa Vilku na Helsingissä.

Kustaa Vilkuna syntyi Nivalassa 1902, tuli ylioppilaaksi Lapuan yhteiskoulusta 1923 ja filosofian kandidaatiksi Helsingin yliopistossa 1927. Vuonna 1935 hän suoritti lisensiaattitutkintonsa ja vuotta myöhemmin hänet vihittiin ultimukseksi filosofian tohtoriksi. Vielä samana vuonna hän tuli yliopiston dosentiksi ja 14 vuotta myöhemmin, v. 1950 suomalais-ugrilaisen kansatieteen professoriksi Albert Hämäläisen jälkeen. V. 1959 hänet nimitettiin Suomen Akatemian jäseneksi.

Akateemikko Vilkuna on monipuolisen toiminnan mies. Karjalaisten taholla on ilolla pantu merkille hänen toimintansa kotiseututyön hyväksi. Oma heimoaattemmehan on juuri osa tätä suomalaista kotiseututoimintaa. Syventyessään Suomen kansan historiaan hän on tutustunut perusteellisesti myös Karjalan historiaan. Tästä selvänä todisteena on hänen seuramme 50-vuotisjuhlassa pitämänsä esitelmä Laukunkantajain muinaisjärjestö ja Bjarmaland — permienmaa, joka on julkaistu lehtemme 50-vuotissumerossa. Mielihyvin ja kiitollisina luemme hänet seuramme ystävien joukkoon.

— 50 vuotta täytti 26. 11. 62 Helsingissä kamreeri, ekonomi Mikko Mensonen. Hän on syntynyt Salmisissa, tullut ylioppilaaksi 1933 ja valmistunut ekonomiksi 1936. Savo-Karjalan Osakepankin Sortavalan konttorissa hän toimi kesän 1934 ja tuli apulaisreviisoriksi Lindroosin Tilitoimistoon 1937 sekä oli konttoristina Silfverberg & Wecksellillä 1940. Sen jälkeen hän toimi kirjanpitäjänä ja vt. kamreerina pääesikunnassa ja siirtyi sieltä v. 1945 valtion tapaturmatoimistoon. Kamreeri Mensonen oli Karjalaisen Osakunnan isäntänä 1943—44 ja sen jälkeen taloudenhoitajana. Hän on toiminut myös eräiden liikkeiden kirjanpitäjänä.

— 60 vuotta täytti 29. 10. emäntä Nasti Sa uh ke, ent. Ojala, o.s. Lintu, Vesannon Tiitilänkylän Hokaharjussa. Hän on syntynyt maanviljelijä Stepan Linnun kymmenpäisen sisarusarjan toisena lapsena Salmin Rajasella kylässä.

— Marraskuun 6 päivänä täytti 50 vuotta Joensuun ortodoksisen seurakunnan rahastonhoitaja Santeri S h e m e i k k a Joensuun Mutalassa.

Kunnallisneuvos Eemil Luukka.

Eemil Luukka

Karjalan Liiton puheenjohtaja, kunnallisneuvos Eemil Luukka täytti 70 vuotta 1. 12. 62 Helsingissä. Karjalan Sivistysseura onnittelee karjalaisten korkeinta esimiestä ja karjalaisuuden vankkaa puolustajaa veljellisesti sähköllä.

Kunnallisneuvos Eemil Luukan toiminta on ollut siunaukseksi karjalaisille.

Hän on syntynyt Muolaassa. Hän toimi kopititijänsä kunnankirjurina vv. 1928—41 sekä maanviljelijänä. Vuonna 1944 hänet nimitettiin valtioneuvoston jäseneksi maatalousministerinä ja toiseksi sisäasiainministeriksi vv. 1944—46. Kunnallisneuvos Luukka kutsuttiin maatalousministeriksi, kun pääministeri Kekkonen muodosti ensimmäisen hallituksen v. 1950. Niinikään hän oli maatalousministerinä vv. 1951—53 sekä sisäasiainministerinä Sukselaisen hallituksessa. Viimeksi kunnallisneuvos Luukka oli Mieltusen muodostaman hallituksen sisäasiainministerinä sekä varapääministerinä vv. 1961—62.

Eduskunnan jäsenenä kunnallisneuvos Luukka on ollut yhtäjaksoisesti vuodesta 1936 lähtien, kirkolliskokouksen jäsen vuodesta 1941 sekä toiminut aikoinaan arvioimistarkastuslautakunnan jäsenenä. Karjalan Liiton puheenjohtajana kunnallisneuvos Luukka on ollut sen perustamisesta eli vuodesta 1946 lähtien.

Eduskunnan jäsenenä ja ministerinä toimiessaan on kunnallisneuvos Luukka ajanut tarmokkaasti karjalaisen siirtoväen asioita ja monet ratkaisevat toimenpiteet tällä kohden ovat lähteneet hänen aloitteestaan.

— 60 vuotta täyttää 17. 2. 63 Väinö P a j u n i e m i Ruotsissa, Åshammarissa. Tämä karjalainen vapaustaistelijä on kotoisin Tunkualta. Hän on Ruotsin suomal. ortod. srk:n jäsen.

Matrona ja Vasili Mitronen.

Valok. Vilho Uomala.

KULTAHÄÄT

27. 7. 1912 vihittiin Suojärvellä Matrona o.s. Jänis ja Vasili Mitronen, sulho oli Hukkalan kylästä, morsian Niemiskylästä. Nykyisin he asuvat Pohjois-Karjalan Lapaliessä.

— Karjalan vapaussoturien rivit harveneivat. Ruotsin Boråsissa kuoli työmies Jekki Vaitinen 20. 11. 62. Hän oli syntynyt 14. 4. 1898 Mäntyselän pitäjän Hokanmäen kylässä. Hän otti osaa Aunuksen kansannousuun v. 1919, jonka epäonnistumisen jälkeen siirtyi Suomeen, Suojärvelle, jossa solmi myös avioliiton ja asui aina talvisotaan saakka. Hän otti osaa molempiin viimeisiin puolustusotiimme ja toisen Moskovan pakkorauhan jälkeen siirtyi Ruotsiin. Hän oli Ruotsin suomalaisen ortodoksisen seurakunnan perustajajäsen.

— 18. 10. 62 kuoli rouva Natalia Harrela. Hän oli syntynyt Aunuksessa 21. 8. 1890.

Rovasti Martti Kohonen

Tässä eräänä kesänä kävi kyykkäkentällä kerran pelaamassa Heinäveden rovastikin. Nyt on iäisyys avautunut tämän satunnaisen vierailijan eteen. Hänen paimensauvansa kirposi kädestä 5. 11. Hän, Martti Antero Kohonen oli Karjalan poikia, syntynyt Impilahdella. Pisimmän ajan seurakuntatoiminnastaan joutui hän toimimaan Heinävedellä (1953—62). Heinävedellä on siirtolaisina paljon impilahtelaisia, ja siellä on siirtolaisina myös Valamon, Konevitsan ja Petsamon luostarit ja Lintulan nunnaluostarikin. Kuollessaan oli rov. Kohonen vasta 54-vuotias. Laaja seurakunta ja tunnollinen, ahkera viranhoitaminen uuvutti kesken toimeiliasielunpaimenen. — Rovasti Kohosen ruumiinsiunaus tapahtui 16. 11. Heinäveden kirkossa. Siunauksen toimitti vainajan veli past. Yrjö Kohonen lääninrovastin ja kuuden muun papin avustamana. Heinäveden kirkkokuoro ja mieskuoro lauloivat ja kantt. Matti Taranto esitti urkumusiikkia, Hiljainen lumisade peitti runsain seppelin kukitetun hautakummun Heinäveden kirkkotarhassa. Iäisyyden aamuna avautuvat kerran haudat, tapahtuu ylösnousemus.

HYVÄN KYLYN VAATIMUKSET

Esitämme prof. T. Tuomolan ajatuksia.

— Saunottaessa on saunan lämpimyyttä voitava lisätä tarpeeksi. Lisäksi lämpimyyttä on voitava myös nopeasti vaihdella. Lauteiden yläpuolella on lämpömittari saatava näyttämään ainakin 80—110° C.

— Saunailman kosteutta on voitava lisätä löylynheiton avulla 5—10 min. väliajoin.

— Löylynheitto ei saa pilata saunailmaa.

— Saunan on oltava hyvähajuinen.

— Saunan on oltava vedoton, johon sanaan sisältyy myös haitallinen lämmönsäteily.

— Saunan ilmanvaihdon on oltava sekä laadultaan että määrältään hyvä.

— Saunan on oltava rauhallinen ja miellyttävän näköinen. Sen on oltava perinteellisen saunan tuntuinen.

PAUL PAAVELA

Helsingin Työväen Säästöpankin lainopilliseksi johtajaksi on valittu lakitiet.lis., varatuomari Paul Paavela. Johtaja Paavela on syntynyt Suojärvellä 1931, tullut ylioppilaaksi 1951, suorittanut lainopin kandidaatin tutkinnon 1955, lakitieteen liseniaatin tutkinnon 1957 ja saanut varatuomarin arvon 1959.

Johtaja Paavela on viimeksi toiminut kulkuläistosten ja yleisten töiden ministeriössä nuorempana hallitussihteerinä. Hän on seuramme jäsen.